

Tagsági Igazolvány A Budapesti Természetjáró Szövetségnél

Ez a tagsági igazolványom a Budapesti Természetjáró Szövetségnél. A KSH-s időszakban a munkatársakkal jártunk kirándulni. Később is, aztán amikor elmentem a Párttörténeti Intézetbe, még 1964-ben visszajártam hozzájuk, mert annyira szerettem őket. Ezt az igazolványt 1961-ben állították ki. A férjem [Pálmai Sándor] jó darabig tolmácsként dolgozott, aztán olyan baleseteknél helyszínelte, amikben orosz katonák is érintettek voltak. Előfordult, hogy éjszaka hívták telefonon. Egyszer egy haláleset történt, és a boncterembe is be kellett mennie. Akkor azt mondta, hogy inkább belehal, de ezt a munkát nem folytatja tovább, és akkor abbahagyta a katonai tolmácskodást. A Május 1. Ruhagyárba ment, minőségellenőrnek és tolmácsnak vették fel, mert voltak külföldi divatbemutatók, amiket ő szervezett, így az egész Szovjetuniót beutazták. Moszkva, Leningrád, Grúzia, Abházia, Szaratov, nem tudnám elsorolni, hány helyen jártak. A férjem az ártárgyalásokon is részt vett, sok ismeretséget szerzett. Volt egy képzőművész, aki könyveket is illusztrált, azzal nagyon összebarátkoztak, én is jóban lettem vele, évekig tartó barátság volt. Ez az ember festett is. A kijeji pályaudvar mellett laktak egy első emeleti lakásban, a felső szint a művészeké volt. Volt egy körfolyosó, s mindenkinek volt egy szobája. Két képet is kaptam ettől a festőtől. De én is utaztam hivatalból Moszkvába. Nagyon sokat mentem, bibliográfiákat csináltunk, és gyűjtöttük például Lukács Györgynek az emigrációban írt, orosz folyóiratokban megjelent cikkeit [Lukács György (1885--1971) filozófus, esztéta. -- A szerk.]. Hetekre kint voltam a társintézetnél, és kutathattam a magyar vonatkozásokat. Az 1970-es években sok mindenről nem lehetett beszélni a Szovjetunióban. Kutatni sem lehetett sok mindent. Például tabutéma volt, hogy az ötvenes években milyen nagy volt az antiszemitizmus a Szovjetunióban. Abban az időszakban még Kárpátalján éltünk, amikor zajlott a leningrádi orvosper [Az orvosper Moszkvában zajlott, az érintettek a Kreml klinikájának vezető orvosai voltak. -- A szerk.]. A per végkifejletét, a kivégzéseket Sztálin halála [1953] akadályozta meg. Az orvosokat azzal vádolták, hogy politikusokat gyilkoltak meg. Már le voltak tartóztatva. Akkoriban a ruhagyárban dolgoztam, ahol összehívtak egy gyűlést, és azt kellett mondanom az igazgatónak, aki szintén zsidó származású volt,

hogy a cionista orvosok meg akarják gyilkolni XY politikust és másokat is. Ezek után a 'jivréj', a zsidó egyet jelentett az ellenséggel. Ez nyílt antiszemitizmus volt. Jevtusenkonak van egy verse, a 'Babij Jar' [Babij Jarban 1941. szeptember 29-én és 30-án 33 771 zsidót gyilkoltak le SS osztagok és ukrán katonai alakulatok. Mielőtt meggyilkolták a zsidókat, megásatták velük tömegsírjukat. -- A szerk.]. Annak idején megjelent a 'Kortárs'-ban is. Arról szól, hogy Ukrajnában a zsidókkal megásatták a sírjukat, és úgy lőtték bele őket. A tömegsír Babij Jarban van. Hát ez Hruscsovnak nem tetszett, s megróttá érte Jevtusenkót, aki akkor már nagy nevű író volt, nemzetközi hírnévvel, és csak ezért nem mert ellene tenni semmit [Jevgenyij Jevtusenko (1933) -- orosz költő, akinek nevét elsősorban közéleti témájú versei tették ismertté. Már 1960-tól kezdve utazhatott szerte a világban. -- A szerk.]. Az 1970-es években, amikor már a Párttörténeti Intézetben dolgoztam könyvtárosként, nyaranta Balatonaligára jártunk. Faházban laktunk, de nagyon örültünk annak is. A szobában egymás fölött voltak az ágyak, az ablaknál volt egy lehajtható asztal és egy szekrény. Boldogok voltunk mindennel. A kőépületben az 'urak' laktak, de ez mindenütt így van, manapság is, mindenhol van nómenklatúra. Volt Aliga I. és Aliga II. Aliga II-n Kádárék és a külföldi diplomáciai vendégek üdültek. A lányomnak volt egy osztálytársa, akinek a családja Magyarországra menekült Spanyolországból. Ezt a lányt odatették tolmácsnak, de minden este átjött Aliga I.-re, együtt kiültünk a stégre, és jókat beszélgettünk.